

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (otrā palāta)

2016. gada 15. septembrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Kopējie reglamentējošie noteikumi attiecībā uz elektronisko komunikāciju tīkliem un pakalpojumiem — Direktīva 2002/21/EK — 4. un 19. pants — Valsts regulatīvā iestāde — Saskaņošanas pasākumi — Ieteikums 2009/396/EK — Juridiskā piemērojamība — Direktīva 2002/19/EK — 8. un 13. pants — Operators, kas izraudzīts kā tāds, kam ir būtiska ietekme tirgū — Valsts regulatīvās iestādes noteiktie pienākumi — Cenu kontrole un izmaksu uzskaites pienākumi — Savienojuma pabeigšanas tarifi fiksētajos un mobilajos tīklos — Valsts tiesu pārbaudes apjoms, ko tās var īstenot attiecībā uz valsts regulatīvo iestāžu lēmumiem

Lieta C-28/15

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *College van Beroep voor het bedrijfsleven* (Tirdzniecības un rūpniecības administratīvā apelācijas tiesa, Nīderlande) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2015. gada 13. janvārī un kas Tiesā reģistrēts 2015. gada 23. janvārī, tiesvedībā

Koninklijke KPN NV,

KPN BV,

T-Mobile Netherlands BV,

Tele2 Nederland BV,

Ziggo BV,

Vodafone Libertel BV,

Ziggo Services BV, iepriekš – *UPC Nederland BV*,

Ziggo Zakelijk Services BV, iepriekš – *UPC Business BV*,

pret

Autoriteit Consument en Markt (ACM).

TIESA (otrā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs M. Ilešičs [*M. Ilešič*], tiesneši K. Toadere [*C. Toader*], A. Prehala [*A. Prechal*] un E. Jarašūns [*E. Jarašiūnas*] (referents),

ģenerālvokāts P. Mengoci [*P. Mengozzi*],

* Tiesvedības valoda – holandiešu.

sekretāre L. Hjūleta [*L. Hewlett*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2016. gada 16. marta tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- *Koninklijke KPN NV* un *KPN BV* vārdā – *L. Mensink* un *C. Schillemans*, *advocaten*,
- *T-Mobile Netherlands BV* vārdā – *B. Braeken* un *C. Eijberts*, *advocaten*,
- *Tele2 Nederland BV* vārdā – *P. Burger* un *P. van Ginneken*, *advocaten*,
- *Ziggo BV* vārdā – *W. Knibbeler*, *N. Lorjé* un *P. van den Berg*, *advocaten*,
- *Vodafone Libertel BV* vārdā – *P. Waszink*, *advocaat*,
- *Ziggo Services BV* un *Ziggo Zakelijk Services BV* vārdā – *W. Knibbeler*, *N. Lorjé* un *P. van den Berg*, *advocaten*,
- Nīderlandes valdības vārdā – *J. Langer* un *M. Bulterman*, pārstāvji,
- Vācijas valdības vārdā – *T. Henze* un *R. Kanitz*, pārstāvji,
- Itālijas valdības vārdā – *G. Palmieri*, pārstāve, kurai palīdz *A. De Stefano*, *avvocato dello Stato*,
- Polijas valdības vārdā – *B. Majczyna*, pārstāvis,
- Somijas valdības vārdā – *S. Hartikainen*, pārstāvis,
- Eiropas Komisijas vārdā – *F. Wilman* un *G. Braun*, kā arī *L. Nicolae*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2016. gada 28. aprīļa tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt 4. panta 1. punktu Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 7. marta Direktīvā 2002/21/EK par kopējiem reglamentējošiem noteikumiem attiecībā uz elektronisko komunikāciju tīkliem un pakalpojumiem (pamatdirektīva) (OV 2002, L 108, 33. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 25. novembra Direktīvu 2009/140/EK (OV 2009, L 337, 37. lpp.) (turpmāk tekstā – “Pamatdirektīva”), to lasot kopā ar 8. un 13. pantu Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 7. marta Direktīvā 2002/19/EK par piekļuvi elektronisko komunikāciju tīkliem un ar tiem saistītām iekārtām un to savstarpēju savienojumu (piekļuves direktīva) (OV 2002, L 108, 7. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar Direktīvu 2009/140 (turpmāk tekstā – “Piekļuves direktīva”).
- 2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar tiesvedību starp *Koninklijke KPN NV*, *KPN BV*, *T-Mobile Netherlands BV*, *Tele2 Nederland BV*, *Ziggo BV*, *Vodafone Libertel BV*, *Ziggo Services BV*, iepriekš – *UPC Nederland BV*, un *Ziggo Zakelijk Services BV*, iepriekš – *UPC Business BV*, no vienas puses, un *Autoriteit Consument en Markt (ACM)* (Patērētāju tiesību aizsardzības un tirgu uzraudzības iestāde; turpmāk tekstā – “ACM”), no otras puses, jautājumā par lēmumu, ar kuru ir noteiktas fiksēto un mobilo savienojumu pabeigšanas pakalpojumu tarifu robežas.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Pamatsdirektīva

3. Pamatsdirektīvas 4. panta “Pārsūdzības tiesības” 1. punkts ir formulēts šādi:

“Dalībvalstis nodrošina to, ka valstī darbojas efektīvs mehānisms, lai jebkuram lietotājam vai uzņēmumam, kas nodrošina elektronisko komunikāciju tīklus un/vai pakalpojumus un ko ir ietekmējis valsts regulatīvās iestādes lēmums, būtu tiesības pārsūdzēt lēmumu pārsūdzības iestādē, kas ir neatkarīga no iesaistītajām pusēm. Šai iestādei, kas var būt tiesa, ir attiecīga lietpratība [jurisdikcija], lai tā varētu efektīvi pildīt savas funkcijas. Dalībvalstis nodrošina to, ka tiek ņemti vērā lietas apstākļi un ka ir izveidots efektīvs pārsūdzības mehānisms.

Kamēr nav zināms pārsūdzības rezultāts, valsts regulatīvās iestādes lēmums paliek spēkā, ja vien saskaņā ar valsts tiesību aktiem netiek noteikti pagaidu pasākumi.”

4. Šīs direktīvas 8. pantā “Politikas mērķi un reglamentējoši principi” ir noteikts:

“1. Dalībvalstis nodrošina to, ka, veicot šajā direktīvā un īpašajās direktīvās noteiktos reglamentējošos uzdevumus, valsts regulatīvās iestādes veic visus pamatotos pasākumus, kas ir vērsti uz 2., 3. un 4. punktā izklāstīto mērķu sasniegšanu. Šādi pasākumi ir proporcionāli minētajiem mērķiem.

[..]

2. Valsts regulatīvās iestādes veicina konkurenci elektronisko komunikāciju tīklu, elektronisko komunikāciju pakalpojumu un saistīto iekārtu un pakalpojumu nodrošināšanā, *inter alia*:

- a) nodrošinot to, ka lietotājiem, tostarp lietotājiem ar invaliditāti, gados vecākiem lietotājiem un lietotājiem ar īpašām sociālajām vajadzībām, tiek sagādātas maksimālas priekšrocības izvēles, cenas un kvalitātes ziņā;

[..]

3. Valsts regulatīvās iestādes veicina iekšējā tirgus attīstību [..]

[..]

4. Valsts regulatīvās iestādes pārstāv Eiropas Savienības pilsoņu intereses [..]

[..].”

5. Šīs direktīvas 16. panta “Tirgus analīzes procedūra” 2. un 4. punktā ir paredzēts:

“2. Ja valsts regulatīvajai iestādei saskaņā ar [..] [Piekļuves] direktīvas 8. pantu ir jānosaka, vai piemērot, saglabāt, grozīt vai atcelt pienākumus uzņēmumiem, tā, pamatojoties uz šā panta 1. punktā minēto tirgus analīzi, nosaka, vai konkrētajā tirgū valda pilnvērtīga konkurence.

[..]

4. Ja valsts regulatīvā iestāde nosaka, ka tirgus nav pilnvērtīgi konkurētspējīgs, tā nosaka uzņēmumus, kam atsevišķi vai kopā ir būtiska ietekme minētajā tirgū saskaņā ar 14. pantu, un valsts regulatīvā iestāde šādiem uzņēmumiem piemēro atbilstīgus īpašus reglamentējošus pienākumus, kas minēti šā panta 2. punktā, vai uztur spēkā vai groza šādus pienākumus, ja tādi jau pastāv.”

6 Šīs paša direktīvas 19. pantā “Saskaņošanas procedūras” ir noteikts:

“1. [...] ja Komisija konstatē, ka atšķirīga to valsts regulatīvo iestāžu regulatīvo uzdevumu īstenošana, kas konkrēti norādīti šajā direktīvā un īpašajās direktīvās, var radīt šķērsli iekšējam tirgum, Komisija var, maksimāli ņemot vērā [Eiropas Elektronisko sakaru regulatoru iestādes biroja (*BEREC*)] atzinumu, sniegt ieteikumu vai pieņemt lēmumu par šajā direktīvā un īpašajās direktīvās paredzēto noteikumu saskaņotu piemērošanu, lai turpinātu īstenot 8. pantā izklāstītos mērķus.

2. [...]

Dalībvalstis nodrošina, lai valsts regulatīvās iestādes, veicot savus uzdevumus, maksimāli ņemtu vērā tādus ieteikumus. Ja valsts regulatīvā iestāde pieņem lēmumu neievērot ieteikumu, tā informē Komisiju, pamatojot savu nostāju.

[..]”

Piekļuves direktīva

7 Saskaņā ar Piekļuves direktīvas preambulas 20. apsvērumu:

“Cenu kontrole var būt nepieciešama, ja tirgus analīze attiecīgajā tirgū atklāj neefektīvu konkurenci. [...] Izmaksu segšanas metodei būtu jābūt atbilstīgai apstākļiem, ņemot vērā nepieciešamību veicināt efektivitāti un ilgstošu konkurenci un palielināt patērētāju labumu.”

8 Šīs direktīvas 1. pants ir formulēts šādi:

“1. Saskaņā ar [Pamatdirektīvā] paredzētajiem noteikumiem šī direktīva saskaņo veidu, kādā dalībvalstis reglamentē piekļuvi elektroniskajiem komunikāciju tīkliem un ar tiem saistītām iekārtām, un to savstarpējo savienojumu. Mērķis ir saskaņā ar iekšējā tirgus principiem izveidot reglamentējošus noteikumus tādām attiecībām starp tīklu un pakalpojumu nodrošinātājiem, kas radīs ilgstošu konkurenci, elektronisko komunikāciju pakalpojumu savstarpējo savietojamību un labumu patērētājiem.

2. Ar šo direktīvu [...] nosaka mērķus valsts regulatīvajām iestādēm attiecībā uz piekļuvi un savstarpēju savienojumu, un nosaka procedūras, lai nodrošinātu, ka valsts regulatīvo iestāžu uzliktie pienākumi ir pārskatīti [...].”

9 Minētās direktīvas 5. panta “Valsts regulatīvo iestāžu tiesības un pienākumi attiecībā uz piekļuvi un savstarpēju savienojumu” 1. punktā ir noteikts:

“Valsts regulatīvās iestādes, darbojoties saskaņā ar [Pamatdirektīvas] 8. pantā noteiktajiem mērķiem, veicina un, attiecīgos gadījumos, nodrošina, saskaņā ar šīs direktīvas noteikumiem, atbilstīgu piekļuvi pakalpojumiem un to savstarpēju savienojumu, un savietojamību, veicot savus pienākumus, veicinot efektivitāti, noturīgu konkurenci, efektīvus ieguldījumus un inovācijas un sniedzot maksimālu labumu tiešajiem lietotājiem.

[..]”

10 Šīs pašas direktīvas 8. pantā “Pienākumu uzlikšana, grozīšana vai atcelšana” ir paredzēts:

“1. Dalībvalstis nodrošina to, ka valsts regulatīvās iestādes ir tiesīgas uzlikt pienākumus, kas noteikti 9. līdz 13.a pantā.

2. Ja operators saskaņā ar [Pamatdirektīvas] 16. pantu veiktās tirgus analīzes rezultātā ir izraudzīts kā tāds operators, kuram ir būtiska ietekme konkrētā tirgū, valsts pārvaldes iestādes atbilstīgi uzliet pienākumus, kas minēti šīs direktīvas 9. līdz 13. pantā.

[..]

4. Saskaņā ar šo pantu uzliktie pienākumi ir pamatoti ar noteiktās problēmas raksturu un ir samērīgi un attaisnojami, ņemot vērā mērķus, kas noteikti saskaņā ar [Pamatdirektīvas] 8. pantu. Šādus pienākumus uzliet tikai pēc apspriešanās saskaņā ar minētās direktīvas 6. un 7. pantu.

[..]”

11 Piekļuves direktīvas 13. pants “Cenu kontroles un izmaksu uzskaites pienākumi” ir formulēts šādi:

“1. Valsts regulatīvā iestāde saskaņā ar 8. pantu var noteikt pienākumus attiecībā uz izmaksu segšanu un cenu kontroli, tostarp pienākumus par cenu orientāciju uz izmaksām un pienākumus attiecībā uz izmaksu uzskaites sistēmām, lai nodrošinātu savstarpējā savienojuma un/vai piekļuves īpašus veidus, situācijās, kad tirgus analīze parāda, ka efektīvas konkurences trūkums nozīmē to, ka attiecīgais operators var paturēt cenas pārmērīgi augstā līmenī vai piemērot cenu ierobežojumus, kaitējot lietotājiem. Lai veicinātu operatora ieguldījumus, tostarp nākamās paaudzes tīklos, valsts regulatīvās iestādes ņem vērā ieguldījumus, ko operators ir veicis, un ļauj tam gūt samērīgu peļņu no attiecīgā ieguldītā kapitāla, ņemot vērā jebkādu riskus, kas raksturīgi konkrētam jauno tīkla ieguldījumu projektam.

2. Valsts regulatīvās iestādes nodrošina to, ka izmaksu segšanas mehānisms vai cenu metodoloģija, kas ir atļauta, veicina efektivitāti un ilgstošu konkurenci un palielina patērētāju labumu. Šajā sakarā valsts regulatīvās iestādes var arī ņemt vērā cenas, kas ir pieejamas salīdzināmos konkurences tirgos.

[..]”

Ieteikums 2009/396/EK

12 Saskaņā ar Komisijas 2009. gada 7. maija Ieteikuma 2009/396/EK par savienojuma pabeigšanas tarifu regulāciju fiksētajos un mobilajos tīklos Eiropas Savienībā (OV 2009, L 124, 67. lpp.) preambulas 5., 7. un 13. apsvērumu:

“(5) Saskaņā ar dažām reglamentējošo noteikumu prasībām attiecībā uz elektronisko komunikāciju tīkliem un pakalpojumiem, proti, saskaņā ar [Piekļuves direktīvas] 9. pantu, 11. pantu un 13. pantu kopā ar [preambulas] 20. apsvērumu [..], ir nepieciešams, lai tiktu ieviesti piemēroti izmaksu uzskaites mehānismi un cenu kontroles pienākumi.

[..]

(7) Balss izsaukuma savienojuma pabeigšana vairumtirdzniecībā ir pakalpojums, kas nepieciešams, lai pabeigtu zvanu savienojumus ar saņemamo vietu (fiksētajos tīklos) vai ar abonentiem (mobilajos tīklos). Maksas iekasēšanas sistēmai Eiropas Savienībā pamatā ir princips, ka par savienojumu maksā izsaucēja tīkls [Calling Party Network Pays], un tas nozīmē, ka savienojuma pabeigšanas maksu nosaka izsaucamais tīkls un samaksā izsaucēja tīkls. Izsaucamajai pusei par šo

pakalpojumu netiek nosūtīts rēķins, un tai parasti nav stimula reaģēt uz savienojuma pabeigšanas cenu, ko nosaka tās tīkla nodrošinātājs. Šādā kontekstā pārmērīgi augstu cenu noteikšana ir reglamentējošo iestāžu galvenā problēma no konkurences aspekta. Augstās savienojuma pabeigšanas cenas tiek kompensētas, nosakot augstāku maksu par zvanīšanu tiešajiem lietotājiem. Savienojuma pabeigšanas tirgos pastāvot divpusējai piekļuvei, potenciālas konkurences problēmas rada arī operatoru šķērssubsidēšana. Šīs potenciālās konkurences problēmas ir kopīgas gan fiksētajiem, gan mobilajiem savienojuma pabeigšanas tirgiem. Tāpēc attiecībā uz savienojumu pabeidzēju operatoru spējām un stimuliem paaugstināt cenas būtiski virs izmaksu līmeņa vidējā termiņā par vispiemērotāko iejaukšanās veidu, kas risinātu šo problēmu, tiek uzskatīta cenu orientēšana. [Piekļuves] direktīvas [preambulas] 20. apsvērumā atzīmēts, ka izmaksu segšanas metodei būtu jāatbilst apstākļiem. Ņemot vērā savienojuma pabeigšanas tirgu īpašo raksturu un ar šo aspektu saistītos apsvērumus par konkurences un pakalpojuma sniegšanas jautājumiem, Komisija jau sen ir konstatējusi, ka vienotas pieejas izstrāde, kas būtu balstīta uz efektīvu cenu standartu un simetrisku savienojuma pabeigšanas tarifu piemērošanu, paaugstinātu efektivitāti un veicinātu ilgtspējīgu konkurenci, bet tiešajiem lietotājiem tā nozīmētu maksimālu guvumu cenas un piedāvāto pakalpojumu ziņā.

[..]

(13) Ņemot vērā savienojuma pabeigšanas tirgum raksturīgās īpašības, savienojuma pabeigšanas pakalpojumu izmaksas ir jāaprēķina, pamatojoties uz progresīvām ilgtermiņa pieauguma izmaksām (IPI). [..]”

13 Ieteikuma 2009/396 1. un 2. punkts ir formulēts šādi:

“1. Izveidojot cenu kontroli un nosakot izmaksu uzskaites pienākumus saskaņā ar [Piekļuves] direktīvas 13. pantu tiem operatoriem, kurus valsts pārvaldes [regulatīvās] iestādes (VPI) ir izraudzījušas par tādiem, kuriem piemīt liela tirgus spēja attiecībā uz savienojuma pabeigšanas balsis zvaniem vairumtirdzniecības tirgos atsevišķos sabiedriskajos telefona tīklos (turpmāk tekstā – fiksētie un mobilie savienojuma pabeigšanas tirgi), pēc tam, kad VPI ir veikušas tirgus analīzi saskaņā ar [Piekļuves] direktīvas 16. pantu, VPI ir jānosaka savienojuma pabeigšanas tarifi, pamatojoties uz izmaksām, kādas rodas efektīvam operatoram. Tas nozīmē, ka šie tarifi būtu arī simetriski. To darot, VPI ir jāievēro turpmāk noteiktā kārtība.

2. Ieteicams efektīvo izmaksu novērtējumu balstīt uz pašreizējām izmaksām un lietot pretējā modeļa metodi, kas balstīta uz ilgtermiņa pieauguma izmaksām (IPI) kā atbilstīgu izmaksu aprēķinu metodoloģiju.”

Nīderlandes tiesības

14 *Telecommunicatiewet* (Telekomunikāciju likums), redakcijā, kas piemērojama lietas apstākļiem pamatlietā, 1.3. panta 1. punktā ir noteikts:

“1. [ACM] nodrošina, ka tās lēmumi veicina [Pamatdirektīvas] 8. panta 2.–5. punktā noteikto mērķu īstenošanu, vismaz:

- a. veicinot konkurenci elektronisko komunikāciju tīklu, elektronisko komunikāciju pakalpojumu un saistīto iekārtu un pakalpojumu nodrošināšanā, *inter alia* atbalstot efektīvus ieguldījumus infrastruktūrā un inovācijās;
- b. veicinot iekšējā tirgus attīstību;
- c. aizstāvēt galalietotāju intereses izvēles, cenas un kvalitātes ziņā.”

15 Telekomunikāciju likuma 1.3. panta 2. un 3. punktā ir paredzēts, ka, pildot savus uzdevumus un pilnvaras, ACM ir maksimāli jāņem vērā Komisijas ieteikumi, kas noteikti Pamatdirektīvas 19. panta 1. punktā. Ja ACM nepiemēro šo ieteikumu, tai par to ir jāinformē Komisija, paziņojot sava lēmuma pamatojumu.

16 Šā likuma 6.a.1. pantā ir paredzēts, ka ACM kā VPI ir jānosaka attiecīgie tirgi elektronisko komunikāciju nozarē. Lai to izdarītu, ACM atbilstoši šī likuma 6.a.1. panta 5. punktam ir jānosaka, vai attiecīgais tirgus ir vai nav pilnvērtīgi konkurētspējīgs. Ja tas tā nav, ACM atbilstoši minētā likuma 6.a.2. pantam ir jānosaka, vai vienam vai vairākiem uzņēmumiem ir būtiska ietekme tirgū, kā arī atbilstīgie pienākumi, kuri tiem būtu jāuzliek.

17 Telekomunikāciju likuma 6.a.2. panta 3. punktā ir noteikts:

“1. punktā noteiktais pienākums ir atbilstošs tādā gadījumā, ja tas ir balstīts uz problēmas būtību, kas konstatēta konkrētajā tirgū, un ir samērīgs un pamatots, ņemot vērā 1.3. pantā noteiktos mērķus.”

18 Saskaņā ar šā likuma 6.a.7. pantu:

“1. Saskaņā ar 6.a.2. panta 1. punktu [ACM] attiecībā uz pieejamības veidiem, kas tai ir jānosaka, var uzlikt pienākumu kontrolēt iepriekš aprēķinātos tarifus vai izmaksu aprēķinu, ja tirgus analīze norāda, ka attiecīgais operators var, neesot efektīvai konkurencei, saglabāt cenas pārmērīgi augstā līmenī vai samazināt starpību, abos gadījumos kaitējot galalietotājiem. [ACM] var saistīt ar šo pienākumu noteikumus par tā pareizu īstenošanu.

2. 1. punktā paredzētais pienākums var būt nodrošināt piekļuvi izmaksorientētam piekļuves tarifam vai piemērot izmaksu aprēķina sistēmu, ko noteikusi vai apstiprinājusi [ACM].

3. Ja [ACM] ir uzlikusi uzņēmumam pienākumu noteikt cenas atkarībā no izmaksām, šis uzņēmums pierāda, ka tā cenas patiesi ir tikušas noteiktas, pamatojoties uz izmaksām.

4. Neskarot 1. punkta otrā teikuma noteikumus, [ACM] pienākumu ieviest izmaksu uzskaites sistēmu var saistīt ar pasākumiem, kuri ietver iepazīstināšanu ar tādas sistēmas piemērošanas rezultātiem, ko veicis uzņēmums, kuram noteikts šis pienākums. [..]”

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

19 Tiesvedībā, kas notika pirms tiesvedības pamatlietā, *Onafhankelijke Post en Telecommunicatie Autoriteit (OPTA)* (Neatkarīgā pasta un telekomunikāciju iestāde, Nīderlande), tagad – ACM, kurai Nīderlandē ir VPI statuss Pamatdirektīvas izpratnē, ar 2010. gada 7. jūlija lēmumu, pēc tam, kad tā bija veikusi konkrēto tirgu analīzi, uzlika operatoriem, kuri ir norādīti kā tādi, kam ir nozīmīga vara fiksēto un mobilo savienojumu pabeigšanas pakalpojumu tirgos Nīderlandē, pienākumu noteikt tarifus atbilstīgi tā dēvētajam “Bulric strict” (*Bottom-Up Long-Run Incremental Costs*, turpmāk tekstā – “Bulric strict” modelis), atbilstoši kuram pieauguma izmaksas tiek atmaksātas. 2011. gada 31. augustā iesniedzējtiesa *College van Beroep voor het bedrijfsleven* (Tirdzniecības un rūpniecības administratīvā tiesa, Nīderlande) atcēla šo lēmumu ar pamatojumu, ka būtu bijis jāpiemēro cits izmaksu aprēķina modelis, proti, modelis “Bulric plus”, kas būtībā ļauj ņemt vērā plašāku izmaksu loku nekā “Bulric strict” modelis.

20 Pēc tam, konstatējusi, ka fiksēto un mobilo savienojumu pabeigšanas pakalpojumu vairumtirdzniecības tirgos pastāv pārmērīgi augsts tarifu un maržu sasniešanas risks, ACM 2013. gada 5. augustā pieņēma lēmumu, ar kuru tā atbilstoši Nīderlandes tiesiskajam regulējumam, ar ko transponē Piekļuves direktīvas 8. un 13. pantu un ieteikumu 2009/396, noteica šo pakalpojumu sniegšanas tarifu robežas, piemērojot modeli “Bulric strict”. Šī iestāde uzskatīja, ka šis modelis bija atbilstošs, lai noteiktu

izmaksorientētus savienojumu pabeigšanas tarifus, un ka tas saskaņā ar šo ieteikumu bija vienīgais izmaksu orientācijas modelis, kas atbilst Savienības tiesībām. Šī iestāde uzskatīja, ka cenu regulācijas metode, kas noteikta, pamatojoties uz šo aprēķina modeli, novērš pārmērīgi augstu tarifu un maržu saspiešanas riskus, vienlaikus veicinot konkurenci, iekšējā tirgus attīstību un aizstāvot galalietotāju intereses.

- 21 *Koninklijke KPN, KPN, T-Mobile Netherlands, Tele2 Nederland, Ziggo, Vodafone Libertel, Ziggo Services un Ziggo Zakelijk Services*, kas ir tostarp mobilo savienojumu pabeigšanas pakalpojumu operatori, vērsās iesniedzējtiesā tiesā ar prasību atcelt ACM 2013. gada 5. augusta lēmumu. Šī pēdējā minētā tiesa, saņēmusi pieteikumu par pagaidu noregulējumu, ar 2013. gada 27. augusta rīkojumu apturēja šī lēmuma izpildi.
- 22 Savā prasībā *Koninklijke KPN, KPN, T-Mobile Netherlands un Vodafone Libertel* apgalvo, ka tarifu pienākums, kas noteikts atbilstoši modelim “Bulric strict”, ir pretrunā Telekomunikāciju likuma 6.a.2. panta 3. punktam un 6.a.7. panta 2. punktam, kuros attiecīgi paredzēts, ka tarifiem jābūt izmaksorientētiem un ka ACM noteiktajam pienākumam ir jābūt atbilstošam.
- 23 Šie uzņēmumi norāda, ka visi ACM apgalvojumi par modeļa “Bulric strict” paredzamo pozitīvo ietekmi uz tarifu struktūru mazumtirdzniecības tirgū nevar attaisnot tādu tarifu pienākumu uzlikšanu, kādi tiktu noteikti atbilstoši 2013. gada 5. augusta lēmumam. Tie uzskata, ka cenas, kas noteiktas atbilstīgi šim modelim, rada situāciju, ka savienojumu pabeigšanas tarifi ir zemāki par tiem, kas tiktu panākti konkurētspējīgā tirgū. Tādējādi Ieteikums 2009/396 neesot saderīgs ar Piekļuves direktīvas 13. pantu. Turklāt šie uzņēmumi uzskata, ka tarifu pienākumi, tā kā tie nav samērīgi ar ACM lēmuma mērķiem, ir pretrunā arī Telekomunikāciju likuma 6.a.2. panta 3. punktam.
- 24 Iesniedzējtiesa norāda, ka Telekomunikāciju likuma 6.a.7. panta 2. punkta formulējums neļauj tos interpretēt tādējādi, ka var tikt piemērots tāds tarifu regulēšanas veids atbilstoši modelim “Bulric strict”, kas ir stingrāks par ne tik strikto cenu regulēšanu atbilstoši modelim “Bulric plus”, kurš jau ir izmaksorientēts.
- 25 Šī tiesa tomēr uzskata, ka ACM var būt pilnvaras noteikt stingrāku tarifu pienākumu, ja tas ir samērīgs un pamatots, ņemot vērā konkrētajos tirgos konstatētās problēmas raksturu, un ja tas atbilst Pamatdirektīvas 8. panta 2.–4. punktā definētajiem mērķiem. Iesniedzējtiesa uzskata, ka, uzliekot šādus pienākumus, ACM ir jāpārbauda, vai paredzamais tarifu noteikšanas pienākums ir piemērots, lai sasniegtu izvirzīto mērķi, un vai tas nepārsniedz to, kas ir vajadzīgs šim nolūkam. Turklāt šai iestādei būtu arī jāpamato savs lēmums un jāizlīdzsvaro visu iesaistīto pušu intereses.
- 26 Iesniedzējtiesa tomēr uzskata, ka pastāv šaubas par tādas interpretācijas pareizību. Pirmkārt, tā jautā par interesi, kuru varētu līdzsvarot vai kurai vajadzētu tikt līdzsvarotai, kā arī par svarīguma pakāpi, kādu varētu piešķirt vai kāda būtu jāpiešķir katrai no šīm interesēm gadījumā, kad tiesa pārbauda ACM lēmumu, kurš tajā ticis apstrīdēts, un, otrkārt, par to, kāda svarīguma pakāpe lietā, kuru tā izskata, šai tiesai būtu jāpiešķir apstāklim, ka Komisija ir ieteikusi izmantot modeli “Bulric strict” savā Ieteikumā 2009/396, lai pieņemtu piemērotu cenu regulācijas metodi fiksēto un mobilo savienojumu pabeigšanas vairumtirdzniecības tirgū.
- 27 Šādos apstākļos *College van Beroep voor het bedrijfsleven* (Tirdzniecības un rūpniecības administratīvā apelācijas tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:
- “1) Vai [Pamatdirektīvas] 4. panta 1. punkts, kopsakarā ar Piekļuves direktīvas 8. un 13. pantu, ir jāinterpretē tādējādi, ka principā strīdā par [VPI] noteikta izmaksorientēta tarifa savienojuma pabeigšanas zvana pakalpojumu vairumtirdzniecības tirgū tiesiskumu valsts tiesa var atkāpties no Ieteikuma [2009/396], kurā [“Bulric strict” modelis] ir ieteikts kā atbilstošā cenu regulācijas metode savienojuma pabeigšanas tirgos, ja tiesa uzskata, ka šādi rīkoties liek tās izskatīšanā esošās lietas faktiskie apstākļi un/vai valsts vai starptautisko tiesību apsvērumi?

- 2) Ja atbilde uz pirmo jautājumu ir apstiprinoša – cik lielā mērā valsts tiesai ir ļauts, novērtējot izmaksorientētas cenu regulācijas metodi:
- a) atbilstoši [Pamatdirektīvas] 8. panta 3. punktam novērtēt VPI argumentu, ka tiek atbalstīta iekšējā tirgus attīstība, ņemot vērā faktiskās ietekmes uz iekšējā tirgus darbību apmēru?
 - b) [Pamatdirektīvas] 8. pantā un Piekļuves direktīvas 13. pantā noteikto politikas mērķu un regulatīvo principu gaismā novērtēt, vai cenu regulācijas metode ir:
 - i) samērīga;
 - ii) piemērota;
 - iii) tiek samērīgi piemērota un ir pamatota;
 - c) prasīt, lai VPI pietiekamā veidā pierādītu, ka:
 - i) [Pamatdirektīvas] 8. panta 2. punktā norādītais politikas mērķis, ka VPI veicina konkurenci elektronisko komunikāciju tīklu un elektronisko komunikāciju pakalpojumu nodrošināšanā, tiešām tiek sasniegts un lietotāji gūst maksimālo labumu izvēles, cenu un kvalitātes ziņā;
 - ii) [Pamatdirektīvas] 8. panta 3. punktā minētais politikas mērķis veicināt iekšējā tirgus attīstību tiešām tiek sasniegts un
 - iii) [Pamatdirektīvas] 8. panta 4. punktā minētais politikas mērķis pārstāvēt Eiropas Savienības pilsoņu intereses tiešām tiek sasniegts;
 - d) [Pamatdirektīvas] 16. panta 3. punkta un Piekļuves direktīvas 8. panta 2. un 4. punkta gaismā, novērtējot, vai cenu regulācijas metode ir piemērota, ņemt vērā to, ka minētā metode ir tikusi noteikta tirgum, kurā regulētajiem uzņēmumiem ir būtiska tirgus ietekme, bet izvēlētajā formā (“Bulric strict” metode) tā vienu no Pamatdirektīvas mērķiem, proti, galalietotāju intereses, veicina citā tirgū, kura regulācija nav tikusi atļauta?”

Par prejudiciāliem jautājumiem

Par pirmo prejudiciālo jautājumu

- 28 Ar savu pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Pamatdirektīvas 4. panta 1. punkts, to lasot kopā ar Piekļuves direktīvas 8. un 13. pantu, jāinterpretē tādējādi, ka valsts tiesa, ja tai jāizskata strīds par VPI uzlikta ar tarifu noteikšanu saistīta pienākuma, kas noteikts par fiksēto un mobilo savienojumu pabeigšanas pakalpojumu sniegšanu, likumību, tā var noraidīt Ieteikumu 2009/396, kurā tiek ieteikts modelis “Bulric strict” kā atbilstošs cenu regulēšanas pasākums savienojumu pabeigšanas tirgū.
- 29 Runājot par Piekļuves direktīvas 8. un 13. pantu, jānorāda, ka pirmajā no šiem pantiem 2. punktā ir paredzēts, ka, ja operators saskaņā ar Pamatdirektīvas 16. pantu veiktās tirgus analīzes rezultātā ir izraudzīts kā tāds operators, kuram ir būtiska ietekme konkrētā tirgū, VPI tam atbilstīgi uzliek pienākumus, kas minēti Piekļuves direktīvas 9.–13. pantā.
- 30 Savukārt Piekļuves direktīvas 13. panta 1. punktā ir paredzēts, ka VPI saskaņā ar šīs pašas direktīvas 8. panta noteikumiem var uzlikt pienākumus attiecībā uz izmaksu segšanu un cenu kontroli, ieskaitot pienākumus par cenu orientāciju uz izmaksām un pienākumus attiecībā uz izmaksu uzskaites sistēmām, lai nodrošinātu savstarpējā savienojuma un/vai piekļuves īpašus veidus, situācijās, kad tirgus analīze parāda, ka efektīvas konkurences trūkums nozīmē, ka attiecīgais operators var saglabāt cenas pārmērīgi augstā līmenī vai piemērot cenu ierobežojumus, kaitējot galalietotājiem.
- 31 Tādējādi no Piekļuves direktīvas 8. panta 2. punkta un 13. panta 1. punkta kopīga lasījuma izriet, ka, ja pēc tirgus analīzes, kas veikta atbilstoši Pamatdirektīvas 16. pantam, operators tiek izraudzīts kā tāds, kam ir būtiska ietekme konkrētajā tirgū, VPI attiecībā no gadījuma var tam uzlikt “pienākumus saistībā ar izmaksu segšanu un cenu kontroli, ieskaitot pienākumus par cenu orientāciju uz izmaksām un pienākumus attiecībā uz izmaksu uzskaites sistēmām, lai nodrošinātu savstarpējā savienojuma un/vai piekļuves īpašus veidus”.

- 32 Lai īstenotu Piekļuves direktīvas 13. pantu, Ieteikumā 2009/396 tiek ieteikts izmaksu aprēķināšanas modelis, proti, modelis “Bulric strict”. Saskaņā ar šī ieteikuma preambulas 5., 7. un 13. apsvērumu, tas ir pieņemts, lai izbeigtu tās atšķirības un traucējumus Savienības fiksētajos un mobilajos savienojuma pabeigšanas tirgos, kuri kaitē efektīvai konkurencei un gala patērētājiem, ņemot vērā īpašās savienojuma pabeigšanas tirgus raksturīpašības.
- 33 Saskaņā ar Ieteikuma 2009/396 1. punktu, ja VPI nosaka cenu kontroles un izmaksu uzskaites pienākumus saskaņā ar Piekļuves direktīvas 13. pantu tiem operatoriem, kas ir izraudzīti par tādiem, kuriem piemīt liela tirgus spēja fiksēto un mobilo savienojumu pabeigšanas vairumtirdzniecības tirgos, pēc tam, kad ir veikta tirgus analīze saskaņā ar Pamatdirektīvas 16. pantu, VPI ir jānosaka savienojuma pabeigšanas tarifi, pamatojoties uz izmaksām, kādas rodas efektīvam operatoram. To darot, VPI ir jāievēro šajos ieteikumos noteiktā kārtība.
- 34 Tomēr jāatgādina, ka atbilstoši LESD 288. pantam šādam ieteikumam principā nav saistoša rakstura. Turklāt Pamatdirektīvas 19. panta 2. punkta otrajā daļā VPI ir skaidri atļauts atkāpties no Komisijas ieteikumiem, kas pieņemti uz Pamatdirektīvas 19. panta 1. punkta pamata, ar nosacījumu, ka par to tiek informēta Komisija un tai tiek darīts zināms to nostājas pamatojums.
- 35 No tā izriet, ka VPI, pieņemot lēmumu, ar kuru tā nosaka tarifu saistības operatoriem uz Piekļuves direktīvas 8. un 13. panta pamata, nav saistošs Ieteikums 2009/396.
- 36 Šajā sakarā jānorāda, ka Tiesa jau ir nospriedusi, ka, īstenojot savas reglamentēšanas funkcijas, VPI ir plašas pilnvaras, lai tās atkarībā no situācijas attiecīgajā gadījumā varētu izvērtēt nepieciešamību reglamentēt tirgu (spriedums, 2009. gada 3. decembris, Komisija/Vācija, C-424/07, EU:C:2009:749, 61. punkts un tajā minētā judikatūra). Tā tas ir cenu kontroles ietvaros, jo Piekļuves direktīvas preambulas 20. apsvērumā ir noteikts, ka izmaksu segšanas metodei būtu jābūt atbilstīgai apstākļiem, ņemot vērā nepieciešamību veicināt efektivitāti un ilgstošu konkurenci un palielināt patērētāju labumu.
- 37 Tomēr Pamatdirektīvas 19. panta 2. punkta otrajā daļā ir prasīts, lai VPI, pildot savus uzdevumus, “maksimāli ņemtu vērā” Komisijas ieteikumus.
- 38 Tātad VPI pienākums, nosakot cenu kontroles un izmaksu uzskaites pienākumus atbilstoši Piekļuves direktīvas 13. pantam, principā ir ievērot Ieteikumā 2009/396 iekļautās norādes. Tikai tad, ja konkrētas situācijas novērtējumā izrādās, ka šajos ieteikumos ieteiktais modelis “Bulric strict” nav piemērots apstākļiem, tā var to noraidīt, savu nostāju pamatojot.
- 39 Kas attiecas uz VPI lēmumu tiesas kontroles apmēru, no Pamatdirektīvas 4. panta 1. punkta izriet, ka šajā tiesību normā garantētās tiesības celt prasību ir jāpamato ar efektīvu pārsūdzības mehānismu, kurš ļauj pienācīgi ņemt vērā lietu pēc būtības. Turklāt šajā normā ir precizēts, ka kompetentai struktūrvienībai šādas prasības izskatīšanā, kas var būt tiesa, ir jābūt atbilstošai kompetencei, lai varētu efektīvi pildīt savas funkcijas.
- 40 Tādējādi, ja tai ir jāizskata strīds par VPI noteikta tarifu pienākuma likumību, piemērojot Piekļuves direktīvas 8. un 13. pantu, valsts tiesa var neievērot Ieteikumu 2009/396.
- 41 Tomēr saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru, pat ja ieteikumu mērķis nav radīt saistošas sekas, valsts tiesām ir jāņem vērā ieteikumi, lai atrisinātu prāvas, kas tajās ir ierosinātas, it īpaši, ja tās sniedz paskaidrojumus par to valsts tiesību normu interpretāciju, kuras pieņemtas ar mērķi nodrošināt ieteikumu izpildi vai kuru mērķis ir papildināt saistošus Savienības noteikumus (spriedums, 1989. gada 24. aprīlis, *Arcor*, C-55/06, EU:C:2008:244, 94. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 42 Līdz ar to, veicot VPI lēmuma pārbaudi tiesā, kas pieņemts, pamatojoties uz Piekļuves direktīvas 8. un 13. pantu, valsts tiesa var neņemt vērā Ieteikumu 2009/396 tikai tad, ja – kā norādīja ģenerāladvokāts savu secinājumu 78. punktā – tā uzskata, ka to pieprasa apsvērumi, kas saistīti ar pamatlīetas faktiskajiem apstākļiem, it īpaši attiecīgās dalībvalsts tirgus specifiskās īpašības.
- 43 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz pirmo jautājumu jāatbild, ka Pamatdirektīvas 4. panta 1. punkts, to lasot kopā ar Piekļuves direktīvas 8. un 13. pantu, jāinterpretē tādējādi, ka valsts tiesa, ja tai jāizskata strīds par VPI uzlikta ar tarifu noteikšanu saistīta pienākuma, kas noteikts par fiksēto un mobilo savienojumu pabeigšanas pakalpojumu sniegšanu, likumību, var noraidīt Ieteikumu 2009/396, kurā tiek ieteikts modelis “Bulric strict” kā atbilstošs cenu regulēšanas pasākums savienojumu pabeigšanas tirgū, tikai tad, ja tā uzskata, ka to pieprasa apsvērumi, kas saistīti ar pamatlīetas faktiskajiem apstākļiem, it īpaši attiecīgās dalībvalsts tirgus specifiskās īpašības.

Par otro jautājumu

- 44 Ar savu otro jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Savienības tiesības ir jāinterpretē tādējādi, ka valsts tiesa, ja tai jāizskata strīds par VPI uzlikta ar tarifiem saistīta pienākuma, kas noteikts par fiksēto un mobilo savienojumu pabeigšanas pakalpojumu sniegšanu, likumību, var izvērtēt šī pienākuma samērīgumu, ņemot vērā Pamatdirektīvas 8. pantā un Piekļuves direktīvas 13. pantā noteiktos mērķus, un ņemt vērā to, ka ar šo pienākumu tiek veicinātas galalietotāju intereses mazumtirdzniecības tirgū, kas nav reglamentējams.
- 45 Šajā kontekstā iesniedzējtiesa jautā arī par to, vai tā var pieprasīt no VPI, lai tā pierādītu, ka ar minēto pienākumu tiek efektīgi pildīti Pamatdirektīvas 8. pantā noteiktie mērķi.
- 46 Attiecībā uz otrā jautājuma pirmo daļu jānorāda, ka Pamatdirektīvas 8. panta 1. punkta pirmajā daļā ir paredzēts, ka, veicot pamatdirektīvā un īpašajās direktīvās, tādā konkrēti Piekļuves direktīvā, noteiktos reglamentējošos uzdevumus, VPI ir jāveic visi pamatotie pasākumi, lai sasniegtu šajā pantā izklāstītos mērķus, proti, veicināt konkurenci elektronisko komunikāciju tīklu un pakalpojumu nodrošināšanā, veicināt iekšējā tirgus attīstību un aizstāvēt Savienības pilsoņu intereses. Šajā normā turklāt ir precizēts, ka šiem pasākumiem jābūt samērīgiem ar šiem mērķiem.
- 47 Tādējādi saskaņā ar Piekļuves direktīvas 1. panta 1. un 2. punktu šī direktīva iekļaujas ar Pamatdirektīvu noteiktajā tiesiskajā regulējumā, ar kuru saskaņo veidu, kādā dalībvalstis reglamentē piekļuvi elektroniskajiem sakariem un ar tiem saistītajiem resursiem, kā arī to savstarpējo savienojumu. Piekļuves direktīvas mērķis ir izveidot reglamentējošus noteikumus tādām attiecībām starp tīklu un pakalpojumu nodrošinātājiem, kas radīs ilgstošu konkurenci, elektronisko komunikāciju pakalpojumu savstarpējo savietojamību, dodot priekšrocības patērētājiem, un kas atbilst iekšējā tirgus principiem. Šajā pēdējā minētajā direktīvā ir definēti it īpaši VPI noteiktie mērķi attiecībā uz piekļuvi un savstarpējo savienojumu.
- 48 Attiecībā uz nosacījumiem, kas atļauj VPI operatoram, kurš ir atzīts par tādu, kam ir būtiska vara attiecīgajā tirgū, noteikt tarifu pienākumu par fiksēto un mobilo savienojumu pabeigšanas pakalpojumu sniegšanu, jānorāda, ka Piekļuves direktīvas 8. panta 4. punktā ir paredzēts, ka šādiem VPI noteiktiem pienākumiem, ieskaitot šīs direktīvas 13. pantā paredzētos, ir jābūt balstītiem uz konkrētās problēmas veidu, tiem ir jābūt samērīgiem un pamatotiem, ņemot vērā Pamatdirektīvas 8. pantā izklāstītos mērķus, un tos var noteikt tikai pēc šīs pēdējās minētās direktīvas 6. un 7. pantā noteiktās uzklaušanās (šajā ziņā skat. spriedumu, 2015. gada 17. septembris, *KPN*, C-85/14, EU:C:2015:610, 47. punkts).

- 49 Saskaņā ar Piekļuves direktīvas 13. panta 2. punktu VPI, istenojot šī panta 1. punktā paredzēto kompetenci, nodrošina to, ka izmaksu segšanas mehānisms vai cenu metodoloģija, kas ir padarīta par obligātu, veicina saimniecisku efektivitāti, ilgstošu konkurenci un palielina patērētāju labumu. Šajā sakarā VPI var arī ņemt vērā cenas, kas ir spēkā salīdzināmos konkurences tirgos.
- 50 No tā izriet, ka VPI, kad tā pieņem lēmumu, ar ko uzliek uzņēmējiem pienākumus, pamatojoties uz Piekļuves direktīvas 8. un 13. pantu, ir jānodrošina, ka šie pienākumi atbilst visiem mērķiem, kuri norādīti Pamatdirektīvas 8. pantā un Piekļuves direktīvas 13. pantā. Tāpat šī lēmuma pārbaudes tiesā ietvaros valsts tiesai ir jānodrošina, lai šī VPI ievērotu visas prasības, kas izriet no šajos divos minētajos pantos norādītajiem mērķiem.
- 51 Kā norādīja ģenerāladvokāts savu secinājumu 82. punktā, tas, ka šāds ar tarifu noteikšanu saistīts pienākums ir balstīts uz Ieteikumu 2009/396, neliedz valsts tiesai īstenot tās kompetenci, lai kontrolētu šo pienākumu samērīgumu ar mērķiem, kas noteikti Pamatdirektīvas 8. pantā un Piekļuves direktīvas 13. pantā.
- 52 Tātad valsts tiesa, kas izskata prasību par VPI lēmumu, ar kuru tiek piemērots ieteikumā 2009/396 ieteiktais modelis “Bulric strict”, savas pārbaudes ietvaros piemērot valsts procesuālo tiesību normas, var pārbaudīt, vai prasītāji ir iesnieguši pietiekamu informāciju, kas ļautu pierādīt, ka šī modeļa piemērošana nav samērīga ar Pamatdirektīvas 8. pantā un Piekļuves direktīvas 13. pantā norādītajiem mērķiem, vajadzības gadījumā ņemot vērā konkrētā tirgus specifiskās īpašības.
- 53 Turklāt no Pamatdirektīvas 8. panta 2. punkta a) apakšpunkta un 4. punkta, kā arī Piekļuves direktīvas 1. panta 1. punkta un 8. panta 4. punkta – šajā pēdējā pantā ir atsauce uz Pamatdirektīvas 8. pantu – kopīga lasījuma izriet, ka VPI, veicinot konkurenci, jānodrošina, lai galalietotāji un patērētāji gūtu maksimālu labumu, it īpaši izvēles un cenas ziņā, un jāatbalsta Savienības pilsoņu intereses. Turklāt, ja šīs iestādes nosaka izmaksu segšanas mehānismus Piekļuves direktīvas 13. panta 2. punkta izpratnē, tām it paši jānodrošina, ka ar šiem mehānismiem tiek optimizētas patērētāju priekšrocības.
- 54 No tā izriet, ka VPI, pieņemot lēmumu tādos apstākļos, kādi ir pamatlietā, ir jāņem vērā galalietotāju un patērētāju intereses, neatkarīgi no tirgus, kurā tiek noteikti šie reglamentējošie pienākumi. Turklāt, ja pēc definīcijas galalietotāji un patērētāji nav klātesoši fiksēto un mobilo savienojumu pabeigšanas pakalpojumu vairumtirdzniecības tirgū, ir svarīgi, lai viņu intereses tiktu ņemtas vērā un izvērtētas, pārbaudot ietekmi, kuru mazumtirdzniecības tirgū plānots panākt ar tarifu pienākumu, ko VPI noteikusi vairumtirdzniecības tirgos.
- 55 Līdz ar to valsts tiesa var pārbaudīt, izvērtējot VPI atbilstoši noteiktā tarifu pienākuma samērīgumu ar Pamatdirektīvas 8. pantā un Piekļuves direktīvas 13. pantā noteiktajiem mērķiem, vai ar šo pienākumu, kurš uzlikts fiksēto un mobilo savienojumu pabeigšanas vairumtirdzniecības tirgū, ir paredzēts veicināt galalietotāju intereses mazumtirdzniecības tirgū, kurš nav reglamentējams.
- 56 Attiecībā uz otro jautājumu par to, vai valsts tiesa var pieprasīt VPI pierādīt, ka ar šo pienākumu faktiski tiek izpildīti Pamatdirektīvas 8. pantā paredzētie mērķi, jāatgādina, ka šajā normā ir paredzēts, ka VPI, veicot šajā direktīvā, kā arī it īpaši Piekļuves direktīvā noteiktos reglamentējošos uzdevumus, ir jāveic visi saprātīgie un samērīgie pasākumi, lai sasniegtu šajā pantā izklāstītos mērķus, proti, veicināt konkurenci elektronisko komunikāciju tīklu un pakalpojumu nodrošināšanā, veicināt iekšējā tirgus attīstību un aizstāvēt Savienības pilsoņu intereses.
- 57 Lai īstenotu Pamatdirektīvas 8. pantā noteiktos mērķus, Piekļuves direktīvas 5. panta 1. punktā ir precizēts, ka VPI it īpaši ir jāveic savi pienākumi tādējādi, lai veicinātu ekonomisku efektivitāti, noturīgu konkurenci, iedrošinātu efektīvus ieguldījumus un inovācijas un sniegtu maksimālu labumu galalietotājiem.

- 58 Tādējādi tarifu pienākumiem, kurus var uzlikt VPI, tostarp pienākumiem noteikt tarifus – tādus, kādi aplūkoti pamatlietā, – būtu jābūt vēršiem uz to, lai īstenotu Pamatdirektīvas 8. pantā noteiktos mērķus. Savukārt, kā norādījis ģenerālvokāts savu secinājumu 96. un 97. punktā, nevar pieprasīt, lai VPI pierādītu, ka ar šiem pienākumiem patiešām tiek sasniegti šie mērķi.
- 59 Ja VPI tiktu uzlikts šāds pierādīšanas slogs, notiktu abstrahēšanās no tā, ka reglamentējošu pienākumu pieņemšana balstās uz prognozējamu tirgus attīstības analīzi, kurā, lai novērstu konstatētās konkurences problēmas, par atsauces punktu tiek izmantota operatora efektīva rīcība un/vai izmaksas. Taču, runājot par uz nākotni vēršiem pasākumiem, pierādīt, ka ar tiem faktiski tiek sasniegti mērķi, kas norādīti Pamatdirektīvas 8. pantā, ir neiespējami vai pārāk sarežģīti.
- 60 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz otro jautājumu jāatbild, ka Savienības tiesības ir jāinterpretē tādējādi, ka valsts tiesa, ja tai jāizskata strīds par VPI uzlikta ar tarifu noteikšanu saistīta pienākuma, kas noteikts par fiksēto un mobilo savienojumu pabeigšanas pakalpojumu sniegšanu, likumību, var izvērtēt šī pienākuma samērīgumu, ņemot vērā Pamatdirektīvas 8. pantā un Piekļuves direktīvas 13. pantā noteiktos mērķus, un ņemt vērā to, ka ar šo pienākumu tiek veicinātas galalietotāju intereses mazumtirdzniecības tirgū, kas nav reglamentējams.
- 61 Valsts tiesa nevar, veicot VPI lēmuma pārbaudi tiesā, pieprasīt, lai šī iestāde pierādītu, ka ar šo pienākumu faktiski tiek sasniegti Pamatdirektīvas 8. pantā noteiktie mērķi.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 62 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lem par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (otrā palāta) nospriež:

- 1) 4. panta 1. punkts Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 7. marta Direktīvā 2002/21/EK par kopējiem reglamentējošiem noteikumiem attiecībā uz elektronisko komunikāciju tīkliem un pakalpojumiem (pamatdirektīva), kurā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 25. novembra Direktīvu 2009/140/EK, to lasot kopā ar 8. un 13. pantu Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 7. marta Direktīvā 2002/19/EK par piekļuvi elektronisko komunikāciju tīkliem un ar tiem saistītām iekārtām un to savstarpēju savienojumu (piekļuves direktīva), kurā grozījumi izdarīti ar Direktīvu 2009/140, ir jāinterpretē tādējādi, ka valsts tiesa, ja tai jāizskata strīds par valsts regulatīvās iestādes uzlikta ar tarifu noteikšanu saistīta pienākuma, kas noteikts par fiksēto un mobilo savienojumu pabeigšanas pakalpojumu sniegšanu, likumību, var noraidīt Komisijas 2009. gada 7. maija Ieteikumu 2009/396/EK par savienojuma pabeigšanas tarifu reglamentāciju fiksētajos un mobilajos tīklos Eiropas Savienībā, kurā tiek ieteikts modelis “Bulric strict” (*Bottom-Up Long-Run Incremental Costs*) kā atbilstošs cenu regulēšanas pasākums savienojumu pabeigšanas tirgū, tikai tad, ja tā uzskata, ka to pieprasa apsvērumi, kas saistīti ar pamatlietas faktiskajiem apstākļiem, it īpaši attiecīgās dalībvalsts tirgus specifiskās īpašības;
- 2) Eiropas Savienības tiesības ir jāinterpretē tādējādi, ka valsts tiesa, ja tai jāizskata strīds par valsts regulatīvās iestādes uzlikta tarifu pienākuma, kas noteikts par fiksēto un mobilo savienojumu pabeigšanas pakalpojumu sniegšanu, likumību, var izvērtēt šī pienākuma samērīgumu, ņemot vērā Direktīvas 2002/21, kurā grozījumi ir izdarīti ar Direktīvu 2009/140, 8. pantā un Direktīvas 2009/19, kurā grozījumi ir izdarīti ar Direktīvu 2009/140, 13. pantā noteiktos mērķus, un ņemt vērā to, ka ar šo pienākumu tiek veicinātas galalietotāju intereses mazumtirdzniecības tirgū, kas nav reglamentējams.

Valsts tiesa nevar, veicot valsts regulatīvās iestādes lēmuma pārbaudi tiesā, pieprasīt, lai šī iestāde pierādītu, ka ar šo pienākumu faktiski tiek sasniegti Direktīvas 2002/21, kurā grozījumi ir izdarīti ar Direktīvu 2009/140, 8. pantā noteiktie mērķi.

[Paraksti]